

ОХ, СЭРЦА - ЛЯНОК!

Гавораць, што тое дзіця даражэйшае, якому больш аздадзена клопатаў. Можна таму і лён, які з усяго, што родзіць беларуская зямля, патрабуе найбольш догляду і працы чалавечай, называюць у народзе «сэрца-лянок». Аб ім, зялёным, як вясновая бярозка, блакітным, як неба, белым, як снег, складзена шмат казак і песень.

Дваццаце стагоддзе нарадзіла новыя цудоўныя тканіны. Здавалася, нейлон і перлон павінны былі выцесніць нямодны лён. Але ці можна збыць пачуццё ранішняй свежасці, якое дае дотык ільнянога палатна, ці той ні з чым не параўнальны пах свежай кужэльнай сарочкі? Нездарма ў Японіі, краіне хіміі, святочнай лічыцца не нейлонавая, а палатняная сарочка. Не, стары лён не збіраецца здаваць свае пазіцыі. Ён па-ранейшаму займае трывалае месца ў нашым жыцці.

Лён — гэта разнастайныя тканіны, а яшчэ рыбалоўныя сеці, пажарныя рукавы, брызент, мешкавіна, вярочкі, шпагат. З нізкіх гатункаў кароткага валакна робяць паклю, якая незамяніма на будаўніцтве. Кастрыца можа быць выкарыстана для вытворчасці целюлозы, паперы, тэрмаізаляцыйных матэрыялаў. З сям'я льну атрымліваюць масла, сыравіну для лакафарбавай прамысловасці, вырабляюць мыла, лінолеум; адыходы ідуць на корм жывёле.

Беларусь здаўна славілася добрым ільном. Завезены са спякотнага Егіпта, ён добра прыжыўся ў нашым негарачым клімаце. Чацвёртая частка льну, які вырабляе Савецкі Саюз — буйнейшая ў свеце льняная дзяржава, — прыпадае на нашу рэспубліку. І пасяўныя плошчы пад гэтую каштоўную і прыбытковую культуру ўвесь час пашыраюцца. Калі ў 1953 годзе лён-даўгунец займаў 141 тысячу гектараў, то зараз гэтая лічба павялічылася ўдвая. 50 льнозаводаў рэспублікі перапрацоўваюць у год каля 300 тысяч тон ільнотрасты.

Доўгі і складаны шлях праходзіць лён ад сялянскага поля да фірменнага магазіна «Лянок». У гэтыя серабрыстыя тканіны, якія вабяць характаром і свежасцю, шмат працы ўклалі аршанскія тэкстыльшчыкі.

Аршанскі ордэн Леніна льнокамбінат не выпадкова называюць флагманам лёгкай індустрыі Беларусі — больш 60 мільянаў метраў тканіны выпускае ён у год. Гэта тонкае палатно, з якога робяць бялізну, і самыя разнастайныя па малюнку і расфарбоўцы парцьеры, шматлікія ўзоры абрусав і шыкоўныя пакрывалы, рушнікі, сурвэткі, касцюмна-плацельныя тканіны з чыстага льну і льну з лаўсанам. І 300 відаў прадукцыі асвоена на камбінаце, і 56 працэнтаў з іх адпавядае лепшым саюзным і сусветным узорам.

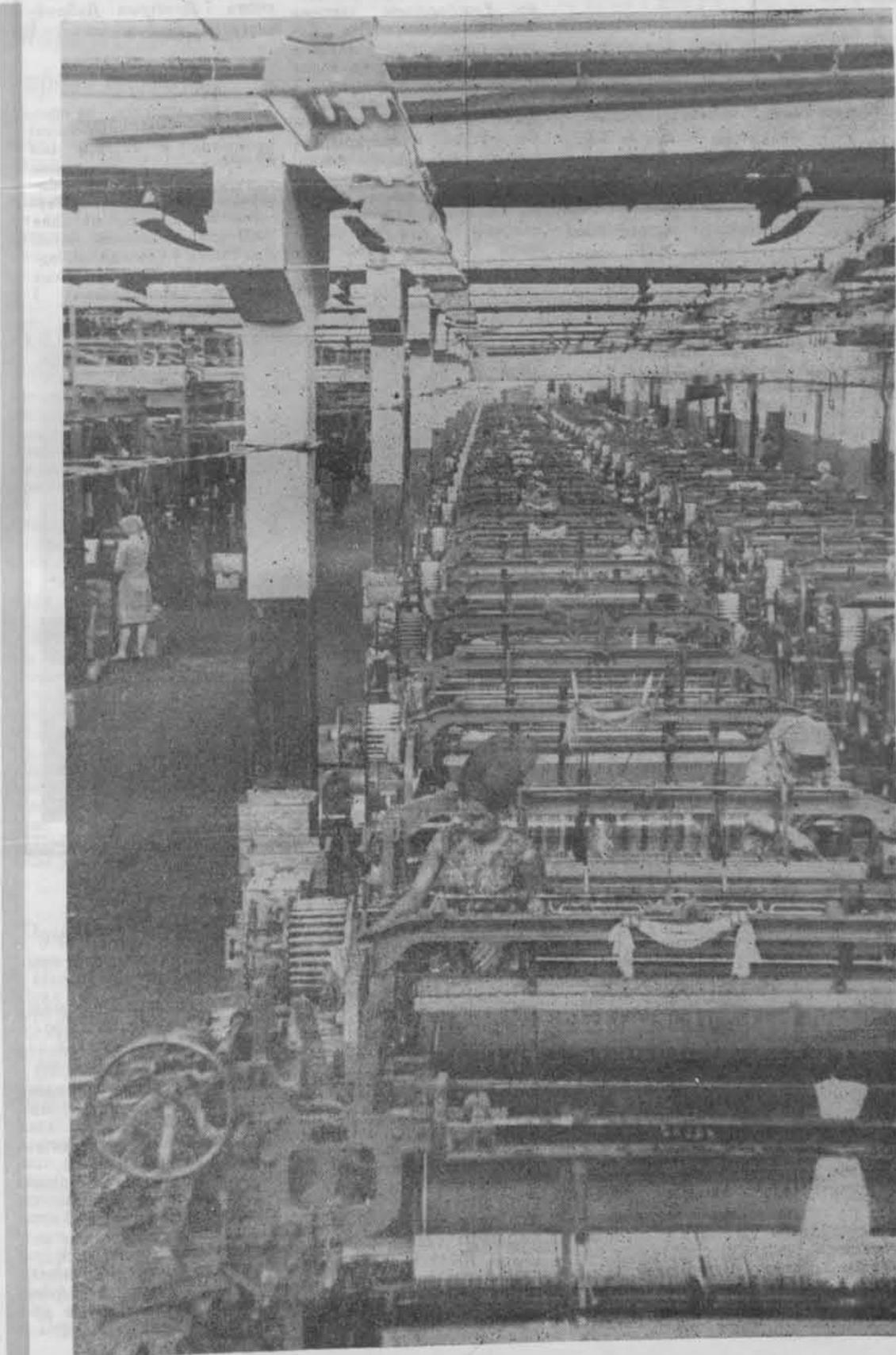
Мастакі, якія стварылі ўсе гэтыя дзівосныя рэчы, далі ім, як жывым істотам, прыгожыя імёны: абрусы «Мядок», «Усмешка», «Мажор», «Прыма», «Блакітны», «Слуцк», «Дэкаратыўны», парцьеры «Світанак» і «Струмень», ручнікі «Ручай», пакрывалы «Поўнач», «Палтаўка», «Казахскае», «Усход». Між іншым, географія ў назвах — гэта не толькі фантазія аўтараў. Аршанскія вырабы даўно і трывала заваявалі ўсесаюзны рынак. Удзячныя пісьмы-водгукі ідуць на камбінат ад пакупнікоў з Сібіры, Далёкага Усходу, Поўначы, Казахстана, Украіны.

З 1961 года, калі ўступіла ў строй другая чарга камбіната, беларускі лён выйшаў і на міжнародную арэну. Вырабы аршанскіх тэкстыльшчыкаў купляюць у Англіі, Даніі, Фінляндыі, Венгрыі, Польшчы, Балгарыі, Манголіі, на Кубе. Вялікі заказ на абрусы, сурвэткі, ручнікі атрыман з Манрэалы — 20 тысяч метраў адпраўлена на «ЭКСПО-67».

А нядаўна новая добрая вестка прыйшла з Оршы — перакрыта праектная магутнасць другой чаргі прадпрыемства, завершана рэканструкцыя першай чаргі, якая выпрацоўвае таварныя тканіны.

Мацнее, набірае разгон Аршанскі льнокамбінат, каб узвялічваць славу беларускага льну ў нашай краіне і за яе межамі.

Гэтыя здымкі зроблены на Аршанскім ордэна Леніна льняным камбінаце. Вырабы, сатканыя рукамі беларускіх тэкстыльшчыкаў, карыстаюцца вялікім пошывам у краіне і за яе межамі.

НА ПАРОЗЕ ПРАЦОЎНАГА ЖЫЦЦА

...Наступіла лета — пара блізкіх і далёкіх пущаў і падарожнікаў, турыстаў, курортнікаў. А для студэнцкай моладзі — гэта яшчэ і пара ўступлення ў самастойнае працоўнае жыццё. Менавіта ў чэрвені выпускнікі інстытутаў і тэхнікумаў здаюць свае апошнія экзамены. Неўзабаве яны пакінуць навучальныя ўстановы, дзе на працягу 4—5 год набывалі трывалыя веды ў самых разнастайных галінах навукі і тэхнікі. Пакінуць, каб разехацца па гарадах і вёсках рэспублікі — туды, дзе чакаюць іх, маладых спецыялістаў.

На пытанне вашага карэспандэнта, колькі чалавек сёлета выпускаюць вышэйшыя і спецыяльныя сярэднія навучальныя ўстановы Беларусі, начальнік аднаго з упраўленняў рэспубліканскага Міністэрства вышэйшай асветы Анатоль Дзмітровіч адказаў:

— Амаль 40 тысяч спецыялістаў рознага профілю.

— І якія спецыяльнасці пераважаюць?

— Тэхнічныя, — быў адказ. — Большасць маладых інжынераў і тэхнікаў — спецыялісты самых сучасных галін народнай гаспадаркі, напрыклад, па атамнай энергетыцы, вытворчасці пластычных мас і сінтэтычных валокнаў, кібернетыцы, электрамеханіцы, радыётэхніцы.

— Відаць, цяпер гэта, калі можна так сказаць, самая «модная» спецыяльнасць? — спытаў я ў Дзмітровіча.

— Зусім правільна, — адказаў ён. — Цяга да вывучэння тэхнічных галін наогул узмацнілася, а да тых, што я пералічыў, асабліва. І мы ўжо сутыкнуліся з праблемай неаходзімых спецыялістаў некаторых старых прафесій. Ведаеце, якія зараз самыя дэфіцытныя прафесіі?

— Будаўнікі, напэўна? — адказаў я пытаннем на пытанне. Дзмітровіч усміхнуўся:

— Уявіце сабе, не толькі. Яшчэ настаўнікі.

— Тое, што існуе патрэба ў спецыялістах-будаўніках, — зусім зразумела: гэта звязана з вялікім размахам будаўніцтва ў рэспубліцы. А настаўнікі?

— Не забывайце, — заўважыў Анатоль Міхайлавіч, — што ўсе школы ў нашай краіне паступова становяцца дзесяцігодкамі. Абавязкова ўсеагульная сярэдняя адукацыя — справа самага бліжэйшага будучага. І таму ўжо ў сёлетнім годзе выпуск настаўнікаў дасягне рэкорднай лічбы. Але і гэта яшчэ далёка не задавальняе нашы патрэбы.

Я напаміну начальніку ўпраўлення, што нашы зарубежныя чытачы часта цікавяцца ў сваіх пісьмах, ці ўсе выпускнікі забяспечваюцца работай па спецыяльнасці.

— Абавязкова забяспечваюцца. Больш таго, кожны загадзя ведае, дзе будзе працаваць. Усе атрымалі запрашэнні.

— А як гэта робіцца практычна? Хто запрашае і як вызначаецца выбар месца будучай працы?

— Міністэрствы і розныя ведамствы перадаюць нам заяўкі, а мы — інстытутам. Апрача таго, прадстаўнікі прамысловых прадпрыемстваў і розных устаноў самі загадзя часта знаёмяцца з выпускнікамі. Кожнаму звычайна прапануюць некалькі месц на выбар.

...Лета кліча. Студэнты, больш дакладна былыя студэнты, а цяпер дыпламаваныя спецыялісты, збіраюцца ў дарогу. Перад імі — шырокі шлях самастойнага працоўнага жыцця.

П. СУДАКОУ.

ЛЮДЗІ * * ПАДЗЕЙ * * ФАКТЫ *

Уборка сена ў калгасе імя Гастэлы Мінскага раёна.

БАРЫСАЎ

Пачаліся работы на новай будаўнічай пляцоўцы — па вуліцы Гагарына закладваюцца фундаменты комплексу будынкаў вучэбнага прызначэння. Тут размесцяцца аўдыторыі і майстэрні індустрыяльнага тэхнікума, а таксама прафесіянальна-тэхнічнае вучылішча.

МІНСК

Магутныя паветраныя лайнеры «АН-10» штодзённа ўзнімаюцца з Мінскага аэрадрома і бяруць курс на поўдзень. Адуць, з братаў Малдавіі, у сталіцу нашай рэспублікі дастаўляюцца дары лета — чарэшні і вішні. З Крыма, Каўказа і Сярэдняй Азіі паступаюць агуркі і памідоры новага ўраджаю.

ЕЛЬСК

На 320 гектараў пашырыліся зямельныя ўгоддзі саўгаса «Валаўскі». Іх адваівалі меліяратары ў балота ўрочышча «Гало» і зараз перадалі ў гаспадарчы абарот. Сельскія працаўнікі пасялі тут авёс, шматгадовыя травы і восенню атрымаюць дадаткова дзесяці тон збожжа і сена. Саўгас за кароткі тэрмін пашырыў ўгоддзі амаль на 1,5 тысячы гектараў. У мінулым годзе на тарфяніках вырашчана на 20 цэнтнераў аўса і 250 цэнтнераў бульбы з гектара. Аналагічная карціна ў сельгасарццелях «Звязда», «40 год Кастрычніка» і іншых гаспадарках. За апошнія тры гады меліяратары Ельскага БМУ асушылі для іх шэсць тысяч гектараў тарфянікаў.

НЯСВІЖ

Над ракой Ушой гэтым летам вырас піянерскі лагер цукровага завода. За лета ў лагеры адпачне 200

дзяцей цукравараў, рабочых Клецкага кансервавага і Нясвіжскага маслазавода.

КІРАЎСК

Хутка ў вёсцы Пацова Слабада забудуць аб каромыслах і калодзежах: вада па трубах прышла проста ў хаты. На наступны год праўленне калгаса «Трэці з'езд Саветаў» вырашыла працягнуць водаправод і ў іншыя вёскі. Водаправод ёсць у шасці сёлах раёна.

ЛЕПЕЛЬ

Азёры — прыгажосць нашага краю. Хто не любіваўся іх люстраной роўнядзю, блакітам хвалы! На жаль, некаторыя азёры ў небяспецы — на іх наступаюць балоты. Супрацоўнікі Інстытута торфу Акадэміі навук БССР вырашылі знайсці дзейсныя сродкі вырастання азёр. Для правядзення доследаў выбраны азёры Бярэзінскага запаведніка. Гэтымі днямі тут распачнуцца работы.

ТАШКЕНТ

Год работы ў сталіцы Узбекістана адзначылі беларускія будаўнікі разам са сталяццюдзесяціцю сем'ямі ташкенцаў, якія пасяліліся ў дамах-падарунках. Самыя гарачыя віншаванні шлюць навасельцы лепшай беларускай брыгадзе, якую ўзначальвае Генадзь Жы-

Мінскі аўтарамонтны завод. Штодзённа адсюль у розныя гаспадаркі рэспублікі адпраўляюцца каля дзюхсот адрамантаваных рухавікоў для аўтамашын маркі МАЗ і ЗІЛ.

Фота П. НАВАТАРАВА.

ныя памяці М. Багдановіча, 450-годдзю Беларускага кнігадрукавання, 50-годдзю з дня нараджэння паэта Пімена Панчанкі.

СВІСЛАЧ

Па ініцыятыве камсамольскіх арганізацый і арганізацый ДТСААФ тут створан штаб правядзення паходаў па месцах баявой славы. Яго ўзначальвае актывіст абаронага таварыства, ветэран партызанскага руху А. Шламанай.

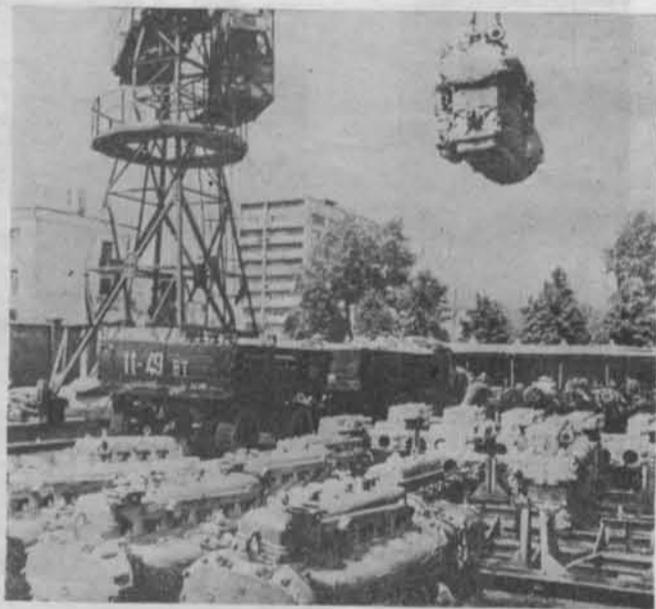
Зроблены ўжо адназдзённыя і трохдзённыя паходы. Турысты пабывалі ва ўрочышчы Доўгі Бор Пружанскага раёна Брэсцкай вобласці, дзе ў гады Вялікай Айчыннай вайны размяшчаўся штаб партызанскай брыгады імя Чапаева. Следзілі Свіслацкай і Навадворскай сярэдніх школ сустрэліся з былымі ўдзельнікамі вайны, усклалі вянкi на брацкія магілы.

НАВАПОЛАЦК

Шпэркімі тэмпамі будуюцца Наваполацкі поліэтыленавы завод. На асобных аб'ектах ужо вядуцца аддзелачныя работы. Добраўпарадкаўваецца тэрыторыя будучага завода. На ўзвядзенні гіганта вялікай хіміі выдатна працуюць комплексныя брыгады Мікалая Кускова і Дзмітрыя Дуброўскага.

ДУБРОУНА

Чатыры агрэгаты па прыгатаванню вітаміннай мукі працуюць у саўгасе імя Ю. Смірнова. У суткі яны вырабляюць да 30 тон каштоўных кармоў. Сёлета саўгасны завод вырабіць каля 1.200 тон вітаміннай мукі. Для гэтага ў гаспадарцы адведзена 588 гектараў азімых культур, аднагадовых і шматгадовых траў.

БАЛГАРСКАЯ ВЫСТАЎКА У МАСКВЕ

Масквічы і госці сталіцы знаёмяцца з першай нацыянальнай выстаўкай балгарскай лёгкай прамысловасці ў СССР, якая расказвае аб поспехах нашых сяброў у вытворчасці тавараў шырокага ўжытку. Цікавасць савецкіх людзей да выразнай панарамы апошніх дасягненняў балгарскай лёгкай прамысловасці вялікая.

На плошчы амаль у 4 000 квадратных метраў размясцілася 9 000 розных экспанатаў — прадметы першай неабходнасці. Тут прадстаўлены мужчынскае, жаночае і дзіцячае адзенне, трыкатажныя вырабы, дываны, абутак, тканіны, шкляная пасуда, цацкі, музычныя інструменты, вырабы майстроў народнага промыслу.

Карэспандэнт АДН папрасіў выказаць сваё ўражанне аб выстаўцы закройшчыцу атэльэ Надзею Аксёнаву:

— Я задаволена, што пабывала на гэтай выстаўцы, — сказала яна. — Усе прадстаўлены тут мадэлі жаночага адзення вызначаюцца моднымі сучаснымі сілуэтамі, арыгінальнай па каларовай гаме і падбору матэрыялаў. Прыкметны прамыя лініі сукенак і разам з тым іх элігантнасць і прыгажосць. А дэкаратыўныя элементы, удала выкары-

станыя балгарскія мадэльеры, надаюць сукенкам прыгожы выгляд.

На выстаўку ў гэтыя дні прыходзяць групы спецыялістаў з розных устаноў і прадпрыемстваў, звязаных па роду дзейнасці з выпускам тавараў шырокага ўжытку. Тут пабывалі мастакі-мадэльеры з Усесаюзнага дома мадэляў.

— Нас, мастакоў, вельмі зацікавіла верхняе адзенне, якое дэманструецца на выстаўцы, хоць з балгарскімі мадэльерамі мы даўно знаёмы па іх мадэлях адзення, — дзеліцца ўражаннямі мастацкі кіраўнік аддзела верхняга адзення Усесаюзнага дома мадэляў Валерыя Гаравіц. — Нашы балгарскія калегі прытрымліваюцца ўзораў сярэдне-еўрапейскай моды. Аднак іх мадэлі па-свойму арыгінальныя, выразныя і перадаюць нацыянальны каларыт. Асабліва хачу адзначыць мужчынскія касцюмы з сучасных незмянаемых тканін, вельмі цікавых па структуры і расфарбоўцы. Яшчэ мяне зацікавіў балгарскі абутак. Ён лёгкі, прыгожы і арыгінальны па формах. Характэрны шырокі плоскі насок абутку і крыху выгнуты назад масіўны абцас. Цудоўныя дзіцячыя туфелькі і чаравічкі.

Нядаўна па ініцыятыве грамадскіх і культурных арганізацый у горадзе над Бугам адбыўся ўстаноўчы сход, на якім было створана Брэсцкае абласное аддзяленне Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом.

На сход прыйшлі работнікі прафсаюзных арганізацый горада, дзеячы мастацтва, журналісты, прадстаўнікі дыяванага камбіната, электралямпавога заводу і заводу газавай апаратуры, дэлегаты ад Брэсцкага аддзялення чыгункі, выкладчыкі педагагічнага інстытута, рабочыя саўгаса «Мухавецкі». На сходзе ў якасці гасцей прысутнічалі нашы суайчыннікі з Канады і Злучаных Штатаў Амерыкі, якія зараз гасцяць на Брэсцчыне ў сваіх родных і блізкіх.

З дакладам аб стварэнні Брэсцкага аддзялення выступіў намеснік старшыні

Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом, рэдактар газеты «Голас Радзімы» Л. Прокша.

Ініцыятыву аб стварэнні Брэсцкага аддзялення таварыства на сходзе падтрымалі журналіст М. Паўлоўскі, няштатны карэспандэнт «Голасу Радзімы» Е. Сяленя, старажыл горада Брэста Ф. Ляўчук, ад праваслаўнай царквы — В. Рункевіч і іншыя.

На ўстаноўчым сходзе было абрана праўленне аддзялення. Старшынёй яго стаў М. Паўлоўскі, сакратаром — П. Кочатаў.

НА ЗДЫМКУ: у час работы ўстаноўчага сходу. З дакладам выступае Л. ПРОКША.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

Маракі «Добруша» — гораду Добрушу

У Чарнаморскім паракходстве ёсць гандлёвае судна, якое носіць імя горада Добруша. Цеплаход «Добруш» за апошнія гады пабываў больш чым у дзесяці партах краін свету. Паміж маракі і працоўнымі горада ўстаноўлена цесная сувязь. Нядаўна навучэнцы Добрушскай сярэдняй школы № 3 атрымалі ад каманды цеплахода альбом з фатаздымкамі.

А. КУРЛОВІЧ.

Каласная сталоўка

У вёсцы Забрэжжа на галоўнай вуліцы стаіць мураваны будынак. Гэта сталовая калгаса імя Куйбышава. Тут шырокі выбар гарачых страў, халодных закусак, кандытарскіх і хлеббулачных вырабаў. Грамадскія сталовыя на сяле ў Валожынскім раёне не навіна. Яны працуюць у калгасах імя Карла Маркса, імя М. Горкага, у саўгасах «Багданаўскі», «Падбарэззе» і іншых гаспадарках.

П. БАРОДКА.

Бабруйскі малочны

У Бабруйску ўступіў у строй новы малочны завод. Тут устаноўлены магутныя разлівачныя машыны, здольныя разліваць 14 тысяч бутэлек малака ў гадзіну. Прадукцыйнасць пастэрызавальных ліній — 20 тон перапрацоўкі малака і 2 тоны вяршкоў у гадзіну. Маюцца аўтаматы па расфасоўцы творагу, сыркоў, смятаны, лінія па вытворчасці масла магутнасцю 600 кілаграмаў у гадзіну, хуткамаразільныя камеры па вытворчасці марожанага і інш.

Прадукцыя завода пачала паступаць у магазіны і сталовыя горада.

В. АНЦЫФЕРАУ.

Рэчыцкія вечарыні

Надарышца каму бываць у Рэчыцы (гэтая вёска пад самым Брэстам), то смела лічыце, што вам пашанцавала. Дачакаецеся вечара — наслухаецеся такіх песень, што многія гады будзеце аб іх успамінаць.

Вельмі нават магчыма, што першым чалавекам, з якім вы сустрэнецеся, будзе дзядзька Мікола. Хутчэй за ўсё ён будзе сядзець пад хатай, на доўгай (каб і іншым месца хапіла) лаўцы. І не проста так сабе сядзець, ад няма чаго рабіць. Будзе дзядзька трымаць калі не скрыпку, дык акардэон ці баян. Толькі вялікай розніцы тут няма. Бо што ні возьме стары Мікола Назарук, усё аднолькава прыгожа гучыць у яго руках. І ніхто, трэба зазначыць, не вучыў Назарука. Батрачыў калісьці на пана адцямна да цямна ды яшчэ радаваўся, калі зрабіў на разбітую двухрадку. Сам да ладу даў, сам іграць навучыўся.

Перадаў сваё захапленне дзядзька Мікола

і дзецям. Тры дачкі ў яго, і ўсе тры выдатна іграюць: Валя (старэйшая дачка) — на акардэоне, Жэня — на баяне, Зіна — на домры. Могуць і памяншаць інструментамі, усё роўна хораша выйдзе. А як спяваюць, як танцуюць сёстры!

Валя паспела ўжо скончыць музычнае вучылішча і завочнае аддзяленне Львоўскай кансерваторыі, і цяпер яна кіруе маладзёжным ансамблем песні і танца.

— Выступалі ў Брэсце на абласным аглядзе мастацкай самадзейнасці, — дзеліцца яна сваёй радасцю. — Цяпер у Мінск усё разам збіраемся...

І працягае:

— Назву вось толькі нашаму ансамблю трэба даць. Назавём, відаць, так: «Прыбужжа».

...Тры сястры, тры прыгажуні ідуць па вясковай вуліцы, а вакол іх — хлопцы і дзяўчаты. Паціху ўздыхне баян, і пальцамі над вёскай песня. Прыязджайце ў Рэчыцу, надоўга запомняцца вам рэчыцкія вечарыні!

А. БЯРЖЫНСКІ.

Візіты баброў

Усё часцей пачалі наведваць вёскі Жлобінскага раёна... бабры. З'яўляюцца яны як у блізкіх, так і аддаленных ад рэчак месцах. Завітала бабрыха ў вёску Істоўкі, што размешчана за дзесятак кіламетраў ад невялікай рачулі Дабрына. Праўда, праз вёску праходзіць канава, па якой, відаць, і прыплыла «госця».

Бабрыху злавлілі і даставілі ў раённае таварыства паляўнічых і рыбалоўцаў. Адсюль яе адвезлі на Дняпр, дзе рэчка пятляе між зароснікаў векавога лесу.

Пабывалі бабры ў вёсцы Нівы і Пірэвічы. А нядаўна падарожніца-бабрыха знайшла прытулак у канаве ля вёскі Каратакавічы. Тут і ўбачыў яе ляснічы М. Каротчыкаў. Вечарам таго ж дня бабрыху «з камфортам» даставілі да месца яе пастаяннага жыхарства — рэчкі Ала.

Р. ЛІСАУ.

Баранавічы. Чыгуначны вакзал. Фота В. ГЕРМАНА.

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

«ОХ, СЭРЦА-ЛЯНОК!» —этымі словамі, вярнутымі з беларускай народнай песні, названа перадовая статья нумера. Четвертая часть льна, изготовляемого в Советском Союзе — крупнейшей льняной державе мира, — приходится на долю Белоруссии. Лен — это различные ткани и рыболовные сети, пожарные рукава и брезент, мешковина и шлагат. Ни нейлон, ни перлон не могут вытеснить из нашего обихода прохладные и свежие льняные ткани, и такие ткани самого высокого качества выпускаются на Оршанском льнокомбинате, который по праву считается флагманом легкой индустрии Белоруссии.

Наступило лето — пора близких и далеких путешествий для туристов и курортников, а для студентов-выпускников — пора вступления в самостоятельную трудовую жизнь. Наш корреспондент обратился к начальнику управления Министерства высшего образования БССР Анатолию Дмитриевичу с просьбой ответить на несколько вопросов. 40 тысяч специалистов разного профиля выпускают в этом году высшие и средние специальные учебные заведения нашей республики, сказал А. Дмитриевич. Все выпускники обеспечиваются работой. Самый большой спрос — на строителей и учителей. Это объясняется колоссальным размахом строительства стране и постепенным переходом всех школ на десятилетнюю программу обучения («НА ПАРОЗЕ ПРАЦОУНАГА ЖЫЦЦЯ», 2 стр.).

Семену Лайгуну в Аргентине адресует свое письмо «МАЕ СЫНЫ БУДУЦЬ ІНЖЫНЕРАМІ» (4 стр.) реэмигрант Антон Шипун. Сам он работает столяром на одном из минских домостроительных комбинатов, сыновья учатся в политехническом институте. Шипун побывал в деревне Заболотье, откуда они с Левчуком уезжали когда-то за океан. Деревня широко застраивается, на месте бывшего болота стоят школа, клуб и почта. Доволен судьбой детей и

старейший житель деревни Цирин на Гродненщине Александр Иосифович Лопух. «ІМ НЕ ТРЭБА ШУКАЦЬ ДОЛІ ПА СВЕЦЕ» (4 стр.) — так говорит о своих сыновьях Александр Иосифович. Семь лет он провёл в США, из них четыре скитался в поисках работы. Иная судьба у его детей. Один из них — председатель колхоза, второй — механик в Барановичах. Их молодость спокойно проходит в учебе и труде.

Десятки писем идут в деревню Бершты на Гродненщине. Музыканты из Гродно и Чыты, Дагестана и Чечено-Ингушетии просят старого мастера Владимира Иосифовича Шишко сделать нужные им инструменты. Владимир Иосифович — реэмигрант из Социалистических Штатов Америки. Много скрипок сделали его умелые руки, а недавно он закончил сороковую, юбилейную. Вся деревня собралась у его дома в день окончания работы и слушала, как чудесно поет юбилейная скрипка — о любви к родной земле («ЮБИЛЕЙНАЯ СКРЫПКА», 4 стр.).

За плечами Федора Левчука — долгие годы борьбы на «крессах восточных» и на земле, оккупированной немецкими фашистами. Глава из его повести «АУТАМАТНАЯ ЧАРГА» (5 стр.) рассказывает о судьбе молодой девушки, партизанской связной Аюты, попавшей в руки гестапо.

Закончилась Декада узбекской литературы и искусства в Белоруссии. Хлебом-солью, теплыми дружескими словами встречали дорогих гостей представители общественности нашей республики. На священной земле крепости-героя их приветствовал преподаватель Брестского педагогического института В. Колесник, речь которого мы печатаем на 6 стр. под заголовком «Э АДАГО ВОГНІШЧА». «Вы приехали сюда на встречу с самой историей», — сказал В. Колесник. — В стенах крепости-героя бьется мужественное сердце тридцати семи наций нашей страны... Вечный огонь, который горит там, среди бастионов, и жар ваших вдохновенных сердец, зажжены от одного костра».

ЧАРАДЗЕЙ БЕЛАРУСКІХ ЦЫМБАЛАЎ

скай ССР на Усеаюнаў сельскагаспадарчай выстаўцы. Там жа ў Маскве адбылася і яго сустрэча ў Дзяржаўным Інстытуце музычных навук з выдатнымі дзеячамі рускай культуры М. Палітавым-Іванавым, В. Пасхалавым, С. Талстам. Выдатны кампазітар і дырыжор Івалітаў-Іванав, зачараваны іграй Жыновіча, завярнуў да яго са словамі: «Самарадак, самацвет—вучыцца і вучыцца»...

І юнак вучыцца ў музычным тэхнікуме, ва ўніверсітэце, у кансерваторыі. І калі ў 1937 годзе быў створан Беларускі народны аркестр, яго канцэртмайстрам стаў Іосіф Жыновіч. Пачалася шматгадовая плёная праца па выхаванню кадрў аркестравых музыкантаў-цымбалістаў, праца над удасканаленнем звычайных сялянскіх цымбалаў.

З імем І. Жыновіча звязана стварэнне рэпертуару для першага ў гісторыі нашага народа Беларускага нацыянальнага прафесіянальнага аркестра. Іосіф Іосіфавіч быў першым дарачкам кампазітараў, якія пачалі пісаць творы для народнага аркестра. У пераложэннях яго—мастацкага кіраўніка і галоўнага дырыжора аркестра—гучаць «Вальс-фантазія» Глінкі і увершоры Бетховена, расподы Ліста і сімфоніі Моцарта, творы Чайкоўскага і Шостакавіча, Расіні і Хачатурана, Грыга і Кабалеўскага і іншых выдатных майстроў. Неадарма народны артыст СССР Дэмітрый Кабалеўскі пісаў Іосіфу Іосіфавічу: «Я ад душы ўдзячна аркестру за вялікую радасць, якую адчуў на яго канцэрце. Што да маіх «Камедыятаў», дык прызнаюся, гэта было для мяне нечаднасцо: выдатна зроблена пераложэнне і выдатна сыграны! Добра, калі б гэты твор заўсёды гэтак жа гучаў у сімфанічным аркестры».

Не меншы заслугі і ў Жыновіча-педагога. Ён—аўтар адзінага ў свеце падручніка ігры на цымбалах, стваральнік кафедры народных інструментаў Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі і такіх жа аддзяленняў у музычных вучылішчах рэспублікі. З класа ігры на цымбалах прафесара І. Жыновіча (дадамо, ён адзіны ў краіне педагог па народных інструментах, хто мае вучоную годнасць «прафесар») выйшла плеяда вядомых у многіх краінах свету выканаўцаў: заслужаны артыст БССР А. Астремцкі, лаўрэаты Міжнароднага і Усеаюнавага конкурсаў В. Бурковіч і М. Шмельчін, педагогі Я. Бабровіч, А. Бжазюска, А. Канаковіч. З поўным правам можна сказаць, што ў нашай краіне існуе цымбальная школа Жыновіча.

Уявіце аб Жыновічу-мастаку будзе аднабокім, калі не адзначыць спадчыню яго творчай і грамадскай дзейнасці. Шмат гадоў ён у кіруючых органах Саюза кампазітараў БССР. Для Іосіфа Іосіфавіча кожная канцэртная паездка—гэта заўсёды і кансультацыі мастацкай самадзейнасці, і лекцыі, і падбор таленавітай моладзі ў навучальныя мастацкія ўстановы. Так было ў прыватнасці, з вядомым кампазітарам Я. Глебавым, у мінулым чыгуначным тэхнікам, якому І. Жыновіч параіў і дапамог заняцца музыкой прафесіяна.

Сотні разоў салет і дырыжор Іосіф Жыновіч выступаў з шыфкамі канцэртамі ў калісах, навучальных установах, на прадырмствах і ў вайсковых падраздзяленнях.

Іосіф Іосіфавіч і сёння, у свае шасцьдзесят гадоў, застаецца такім жа ўлюбёным у мастацтва, ў свой родны край, як і тады, калі толькі пачынаў творчы шлях. Свой талент ён неаддзяльна прысвяціў народу. І народ адказвае яму любоўю і павагай.

І. ІНІЧ.

Вера Вярба СА ЗБОРНІКА «БЕЛЫЯ ПІСЬМЫ»

Вечар шэры, як дзядуля,
Пылу воблака атрос,
Пад бярозай люлька курыць,
Як на палубе матрос.

— Вечар, вечар, дай мне човен,
Паплыву я між бяроз
За імглістай зоркай-поўняй
У серабры палынных рос.

Так з маленства палюбіла
Гэты край, як дзяду сад,
Што з любых старонак мілых
Усё авяртаюся назад

Пад халодныя крыніцы
Каля родных берагоў,
Каб спачыць, вады наліцца,
Каб забыцца пра любоў.

Я — вясковая дзяўчына,
Як галінка між імшар,
І дрыготка каліна
Носіць мой прыгожы твар.

Тут мая любоў і шчырасць
Нарадзіліся ў пару,
Тут, забывшыся на вырай,
Пеўчай птушкаю памру.

Бабі, Праскоўя з Марыяля,
Хто не дагледзеў дзяўчынку?

Кашэй мяне накармілі вы,
А пралынула сміяшынку,
Колькі мне свет і помніцца,
Суму не знала ніколі,
Смех з бядою не роўніцы,
Толькі сміялася ўволю.

— Смейся ж, смейся, мілая,
Так, як смялася ўранні! —
Словы тае забыла я,
Помню адно каханне.

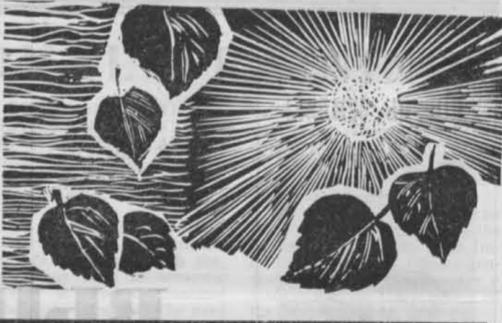
Шчасце маё шалёнае!
Колкае, як ільдзінка...
Вочы ад слёз салёныя,
А на губах сміяшынка.

На пачатку маладосці мілай
Не хацу чужых перасцярго,—
Не лічыце дарагіх памылак,
Не шукайце для мяне дарог.

Каб самому блізка ўбачыць
неба,
Каб запомніць родную
зямлю,

Навушцы самастойна трэба
Маладуком лётаць жураўлю.

Ад лясоў, ад берагоў
зялёных
Я прыму і шчасце, і бяду, —
Толькі тыя, што мае да скону,
Толькі тыя, што сама знайдзю.

Пісьмо Рокуэла Кента

«Я вельмі шчаслівы, што мае работы і кнігі далі мне шмат савецкіх сяброў...». Гэта радкі з пісьма лаўрэата Міжнароднай Ленінскай прэміі «За ўмацаванне міру паміж народамі» амерыканскага мастака і грамадскага дзеяча Рокуэла Кента, якое ён прыслаў жыжору Баранавічу В. Палікарпаву.

Палікарпаў працуе выкладчыкам музычнай школы. Ён — вялікі аматар кніг, калекцыяніруе кніжныя знакі, якіх у яго калекцыі ўжо завяш п'яці тысяч. Летась Палікарпаў паслаў Рокуэлу Кенту кнігу «Белавжская пушча». З таго часу паміж імі завязалася сяброўская перапіска.

Д. ІВАНОВ.

С ДИПЛОМАТИЧЕСКОЙ МИССИЕЙ В БЕРЛИН

(Продолжение. Начало в №№ 1—4, 6, 7, 9, 11, 13, 15—17, 19, 23, 24).
В ЛОГОВЕ ВРАГА

Валентин БЕРЕЖКОВ

Сразу же после нашего возвращения с Вильгельмштрассе были приняты меры по уничтожению секретной документации и шифров. С этим нельзя было медлить, так как в любой момент эсэсовцы, оцепившие здание, могли ворваться внутрь и захватить архивы посольства. Консульские работники занялись уточнением списков советских граждан, находившихся как в самой Германии, так и на территориях, оккупированных гитлеровцами.

В первой половине дня 22 июня в посольство смогли добраться только те, кто имел дипломатические карточки, то есть, помимо дипломатов, находившихся в штате посольства, также и некоторые работники торгпредства. Заместитель торгпреда Кормилицин по дороге из дома заезжал в помещение торгпредства — оно находилось на Лиценбургштрассе, но внутрь его не пустили. Здание торгпредства уже захватили гестапо, и он видел, как прямо на улице полицейские выбрасывали папки с документами. Из верхнего окна здания валил чёрный дым. Там шифровальщик торгпредства Лагутин, забаррикадовав дверь от ломившихся к нему эсэсовцев, сжигал шифры. Потом мы узнали, что, когда штурмовиком удалось, наконец, взломать стальную дверь, Лагутин уже успел все уничтожить. Задыхаясь от дыма, почти без сознания он лежал на полу. Эсэсовцы его жестоко избили и уволокли в застенки. Только через несколько дней, по настоянию посольства, он был доставлен к нам — весь в кровоподтеках...

В тот же день, 22 июня, около двух часов дня в канцелярии посольства внезапно звонил телефон. Из протокольного отдела министерства иностранных дел сообщили, что врандэ по решению вопроса о том, какая страна возьмет на себя защиту интересов Советского Союза в Германии, наше посольство должно выделить лицо для связи с Вильгельм-

штрассе. Мы сказали, что через минут пятнадцать-двадцать сможем дать ответ, и заодно попросили разрешения вывезти из клуба советской колонии фильмы и часть библиотеки.

Поддерживать связь с Вильгельмштрассе было поручено мне, и об этом представителю протокольного отдела сообщили через полчаса, когда он снова позвонил в посольство.

Записав мое имя, человек из германского МИДА сказал: — В порядке исключения одному представителю посольства разрешается съездить в клуб и увезти то, что посольство считает нужным. Но это должно быть сделано до 6 часов вечера. После этого всем находящимся в посольстве лицам категорически запрещается выходить за пределы территории посольства. Представитель посольства, уполномоченный для связи с Вильгельмштрассе, может выезжать только для переговоров в министерство иностранных дел, несмотря на договоренность, не могу попасть в помещение клуба, поскольку охраняющий его полицейский не имеет на этот счет указаний.

— Сейчас мы примем меры, очень сожалеем, подождите около клуба,—ответили мне. Подойдя к стойке, я заказал пива, и у нас с Исидором завязалась беседа, которая, конечно, все время вращалась вокруг темы войны и бедствий, которые она с собой несет. Спусти минут 15 сквозь открытую дверь лавочки я увидел, как к подъезду на противоположной стороне улицы подхвальный мотоцикл с коляской, в которой сидел эсэсовский офицер. Он что-то сказал полицейскому, и тот, перебежав улицу, зашел в заведение Исидора и сообщил, что мне можно войти в здание клуба. Тем временем эсэсовский офицер укатил на своем мотоцикле, а полицейский вошел в клуб вместе со мной. Сперва он стоял молча в стороне, наблюдая, как я складываю круглые металлические коробки с фильмами. Но, когда я стал упаковывать книги, он принял, не говоря ни слова, мне помогать: обвязывал стопки

книг веревками и носил их в машину. Я тоже ничего ему не говорил. Так молча мы работали довольно долго. Только когда я сел в машину и завел мотор, полицейский крикнул мне вслед: — Желаю вам самого лучшего, товарищи... Обернувшись, я помахал ему рукой. Эти две первые встречи с немцами после разбойничьего нападения гитлеровской Германии на Советский Союз—со старым Исидором и полицейским, охранявшим наш клуб,—показались мне знаменательными. Ни у того, ни у другого не чувствовалось ни злобы, ни отчужденности. Видимо, антисоветская пропаганда Геббельса не везде оказалась действенной!

Когда я вернулся в посольство, было без нескольких минут шесть — успев вовремя! Двор посольства походил на цыганский табор. С узлами и чемоданами сюда съехались работники посольства с семьями. Вокруг было много детей самого различного возраста от грудных до школьных. В жилом корпусе места всем не хватало. Многие разместились в служебных кабинетах. Но это была лишь небольшая часть всей советской колонии, о которой мы должны были позаботиться. По уточненным спискам, оказалось, что вместе с членами семей в Германии и на оккупированных территориях находится свыше полутора тысяч советских граждан.

— Теперь уже совершенно неизвестно, когда все это кончится. Мы, действительно, напобеждаем до смерти,—проворчал Исидор, когда я, разминая марку на мелочь, направился к телефонной будке. Набрал номер протокольного отдела министерства иностранных дел, я пожаловался, что, несмотря на договоренность, не могу попасть в помещение клуба, поскольку охраняющий его полицейский не имеет на этот счет указаний. — Сейчас мы примем меры, очень сожалеем, подождите около клуба,—ответили мне. Подойдя к стойке, я заказал пива, и у нас с Исидором завязалась беседа, которая, конечно, все время вращалась вокруг темы войны и бедствий, которые она с собой несет. Спусти минут 15 сквозь открытую дверь лавочки я увидел, как к подъезду на противоположной стороне улицы подхвальный мотоцикл с коляской, в которой сидел эсэсовский офицер. Он что-то сказал полицейскому, и тот, перебежав улицу, зашел в заведение Исидора и сообщил, что мне можно войти в здание клуба. Тем временем эсэсовский офицер укатил на своем мотоцикле, а полицейский вошел в клуб вместе со мной. Сперва он стоял молча в стороне, наблюдая, как я складываю круглые металлические коробки с фильмами. Но, когда я стал упаковывать книги, он принял, не говоря ни слова, мне помогать: обвязывал стопки

книг веревками и носил их в машину. Я тоже ничего ему не говорил. Так молча мы работали довольно долго. Только когда я сел в машину и завел мотор, полицейский крикнул мне вслед: — Желаю вам самого лучшего, товарищи... Обернувшись, я помахал ему рукой. Эти две первые встречи с немцами после разбойничьего нападения гитлеровской Германии на Советский Союз—со старым Исидором и полицейским, охранявшим наш клуб,—показались мне знаменательными. Ни у того, ни у другого не чувствовалось ни злобы, ни отчужденности. Видимо, антисоветская пропаганда Геббельса не везде оказалась действенной!

Когда я вернулся в посольство, было без нескольких минут шесть — успев вовремя! Двор посольства походил на цыганский табор. С узлами и чемоданами сюда съехались работники посольства с семьями. Вокруг было много детей самого различного возраста от грудных до школьных. В жилом корпусе места всем не хватало. Многие разместились в служебных кабинетах. Но это была лишь небольшая часть всей советской колонии, о которой мы должны были позаботиться. По уточненным спискам, оказалось, что вместе с членами семей в Германии и на оккупированных территориях находится свыше полутора тысяч советских граждан.

— Теперь уже совершенно неизвестно, когда все это кончится. Мы, действительно, напобеждаем до смерти,—проворчал Исидор, когда я, разминая марку на мелочь, направился к телефонной будке. Набрал номер протокольного отдела министерства иностранных дел, я пожаловался, что, несмотря на договоренность, не могу попасть в помещение клуба, поскольку охраняющий его полицейский не имеет на этот счет указаний. — Сейчас мы примем меры, очень сожалеем, подождите около клуба,—ответили мне. Подойдя к стойке, я заказал пива, и у нас с Исидором завязалась беседа, которая, конечно, все время вращалась вокруг темы войны и бедствий, которые она с собой несет. Спусти минут 15 сквозь открытую дверь лавочки я увидел, как к подъезду на противоположной стороне улицы подхвальный мотоцикл с коляской, в которой сидел эсэсовский офицер. Он что-то сказал полицейскому, и тот, перебежав улицу, зашел в заведение Исидора и сообщил, что мне можно войти в здание клуба. Тем временем эсэсовский офицер укатил на своем мотоцикле, а полицейский вошел в клуб вместе со мной. Сперва он стоял молча в стороне, наблюдая, как я складываю круглые металлические коробки с фильмами. Но, когда я стал упаковывать книги, он принял, не говоря ни слова, мне помогать: обвязывал стопки

книг веревками и носил их в машину. Я тоже ничего ему не говорил. Так молча мы работали довольно долго. Только когда я сел в машину и завел мотор, полицейский крикнул мне вслед: — Желаю вам самого лучшего, товарищи... Обернувшись, я помахал ему рукой. Эти две первые встречи с немцами после разбойничьего нападения гитлеровской Германии на Советский Союз—со старым Исидором и полицейским, охранявшим наш клуб,—показались мне знаменательными. Ни у того, ни у другого не чувствовалось ни злобы, ни отчужденности. Видимо, антисоветская пропаганда Геббельса не везде оказалась действенной!

АРАБСКИЯ ЗЕМЛІ— АРАБАМ

ЗВАРОТ ПАРЛАМЕНЦКАЙ ГРУПЫ СССР ДА НАЦЫЯНАЛЬНЫХ ПАРЛАМЕНЦКІХ ГРУП І МІЖПАРЛАМЕНЦКАГА СЯЮЗА

Верадомны напад Ізраіля на Аб'яднаную Арабскую Рэспубліку, Сірыйскую Арабскую Рэспубліку і Іарданію, падтрыманне імперыялістычнымі коламі, выклікае гнеў і абурэнне ўсіх людзей добрай волі на зямлі. Ізраільскія агрэсары груба парушылі Статут Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і растапталі агульнапрызнаныя нормы міжнароднага права. Выкарыстаўшы раптоўнасць нападу, яны захапілі рад раёнаў арабскіх дзяржаў і ўстанавіліваючы на гэтых тэрыторыях акупацыйны рэжым.

Ізраіль працягвае акупацыю тэрыторый узаканеных краін, не спыняючы тым самым агрэсію і кідаючы выклік Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і ўсім міралюбівым дзяржавамі. Зарваўшыся ізраільскія агрэсары, абарняючыся на падтрымку імперыялістычных сіл, выступаючы з нахабнымі тэрытарыяльнымі дамаганнямі да арабскіх дзяржаў. Агрэсія Ізраіля не толькі парушыла мір у гэтым раёне зямнога шара, яна тоіць у сабе таксама небяспечныя вынікі для справы ўсеагульнага міру.

Парламенцкая група СССР, якая аб'ядноўвае ў сваім складзе ўсіх дэпутатаў Вярхоўнага Савета СССР — прадстаўнікоў 233-мільённага савецкага народа, падзяляе ўсеагульнае абурэнне народаў агрэсіўнымі дзеяннямі Ізраіля, з усёй рашучасцю асуджае гэтыя дзеянні і выказвае сваю гарачую салідарнасць і падтрымку арабскім народам, якія змагаюцца за незалежнасць сваіх тэрыторый і незалежнасць сваіх дзяржаў. Парламенцкая група СССР поўнацю адабрае палітычную лінію і практычную дзейнасць Савецкага Урада, накіраваную на ўтаймаванне агрэсара і абарону суверэнітэтных правоў арабскіх народаў.

Парламенцкая група СССР лічыць, што парламентары, заклікаючы дзейнічаць у адпаведнасці з волі выбаршлага іх народа, павінны ўзняць свой голас пратэсту супраць ізраільскіх агрэсараў і не дапусціць таго, каб агрэсар змог выкарыстаць вынікі свайго раптоўнага злачыннага нападу і застацца беспакораным.

Парламенцкая група СССР заклікае парламенцкія групы іншых краін і міжпарламенцкі Саюз асудзіць ізраільскія агрэсары, якія працягваюць акупацыю часткі тэрыторый ААР, Сірыі і Іарданіі, і запатрабаваць, каб Ізраіль неадкладна і без усялякай умоў адвёў усе свае войскі з тэрыторый узаканеных дзяржаў за лініі перацір'я.

Арабскія народы, змагаючыся супраць ізраільскіх агрэсараў, не толькі адстойваюць сваю свабоду і незалежнасць, але і ўносяць вялікі ўклад у агульнавсезначную барацьбу народаў супраць імперыялізму, ваіны і рэакцыі, за ўсеагульны мір.

Парламенцкая група СССР выказвае ўпэўненасць, што справядлівая справа арабскіх народаў, на баку якіх найглыбейшыя сімпатыі і салідарнасць усіх сіл міру і прагрэсу, пераможа!

КАМІТЭТ ПАРЛАМЕНЦКАЙ ГРУПЫ СССР.

Закончылася Дзекада узбекскай літаратуры і мастацтва ў Беларусі. Хлебам-соллю, цёплым шчырымі словамі сустралі дарагіх гасцей прадстаўнікі грамадскасці нашай рэспублікі. Сёння мы дружком прамаву выкладчыка Брэсцкага педагогічнага інстытута Ул. КАЛЕСНІКА, якой ён вітаў узбекскіх гасцей на свячыннай зямлі крэпасці-героя.

3 АДНАГО ВОГНІШЧА

Вы прыехалі да нас услед за вясной, як прадвеснікі ўраджайнага лета. Беларусь сустракае вас песнямі, салаўінымі гасю, саломце вясёллім раскатамі ішчч маладога ў нас грому, воплескамі гледачоў і слухачоў, зачараваных шчодрым талентам узбекскага народа. Дзядульце і мне далучыць свой голас да гэтага ўраўнаванага заходнага голасу Беларусі. Дзядульце прыўтаніць вас ад імя творчай інтэлігенцыі Брэста, ад імя мастакоў, пісьменнікаў і музыкантаў прыгранічнага горада іх дарагіх пабрацімаў, што сядзіць тут, на свяшчыннай зямлі, не на правах гасцей, а на правах суайчыннікаў. Зямля крэпасці-героя належыць не адным беларусам. Зямля цытадэлі — гэта святаяна ўсіх народаў нашай краіны, алтар мужнасці і гераізму, алтар пакут і вернасці Радзіме. Вы прыехалі сюды на сустрэчу з са-

мою гісторыяй, вы прыехалі услед за ўраджайнымі вясняна савецкага чалавека, і я ўзрадаван, што знайшлі гэту веліч, бо ў папярчэрбленых варажымі снарадамі снагах крэпасці-героя б'юцца мужнае сэрца трыццаці сямі нацый нашай краіны, чые сны стаялі тут насмерць, абараняючы будучыню чалавецтва, лесе нашай цывілізацыі. Венны агонь, які гарыць там, між бацькаў, які гарыць там, між бацькаў і жыр валаных нахвільных сэрцаў запалены ад аднаго вогнішча.

Наші дваццаты век — ужо мудрэц па ўзросту, а па характару — даследчык і творца. Шасцьдзесят сем гадоў ён працягвае ў непазнаным. Узброены электронным мікраскопам, сучаснік сочыць за прывіліямі арбітамі пратонаў, нейтронаў і нейтрынаў. Узброены электронным тэлескопам, дваццаты век сочыць за шляхамі зор, камет, галактык. І як ні даўна, гэты

мудрэц і даследчык прызнае роўнасць правы за навукай і мастацтвам як формамі пазнання. А мастацтва жа не карыстаецца ні мікраскопамі, ні тэлескопамі. Аднай яго прыладай з'яўляецца натхнёнае сэрца мастака. Гэтак прыладай пазнання карыстаўся ішчч Алішэў Наваі, на яе пакладаўся Леанарда да Вінчы, які называў жываліс навукай і законам дацкою прыроды, так лічыў і наш вялікі гуманіст Георгій Скарына, які 450 гадоў таму назад упершыню надрукаваў «для браці сваёй людзей паспалітых» беларускую кнігу. Навука з тых пор тысячы раз абнаўляла прыбыры і прылады пазнання. А сэрца мастака як быццам засталася нязменным.

Але гэта толькі здаецца. І справа не ў тым, што вучоная вынайшлі штучнае сэрца. Штучнае сэрца ўмеє пампаваць кроў, але не ўмеє любіць і ненаві-

дзец. Любоў і нянавісць — вышэйшыя функцыі чалавечага сэрца. Дык вось, чалавечае сэрца таксама абнаўлялася, як і навуковыя прыбыры. Сёння яго больш дасканалее, чым было ў мінулае вякі. Абстрактная хрысціянская міласэрнасць уступіла месца грамадскі канкрэтныму сацыялістычнаму гуманізму. Мы радуемся велічым сэрца узбекскага народа, калі чытаем працую радкі ахскага сучаснай узбекскай паэзіі, народнага паэта Узбекістана Гафура Гуляма:

Хіба ты сірата?
Хлопчык родненкі мой!
Быццам добрае сонца,
у гэты пакой
Уваходзіць радзіма
і дбайнай рукой
Беражэ і маленства тваё
і спакой.

Тут твой дом.
Сні еалодкія сны ў цішыні.

Ты часцінка сэрца майго.
Сні, засні.
Дзень вялікай ваіны —
гэта вытрымкі дзень,
Мо' твой бацька жыў!
Устрыжваны цень
Хай у бойках, навалах
яго не крапе.
Хай ён знае:
расце яго сны у мяне.
Гэтыя словы магі нарадзіцца толькі ў сэрцы савецкага мастака, які бачыў на ўласныя вочы, як яго народ шчодро даваў прытулак, даляўся хлебам і цяплом дамажыгта вогнішча з людзьмі розных нацый, выгнаўных вихурай ваіны са сваіх гнездаў. Узбекскія жанчыны зямлілі тады матак дзеньям у Беларусі. І паэзія Узбекістана завесцічала хараство гэтага чалавечнага паўры.

Гэта словы паэта Мамарасула Бабаева, але паэтычны настрояжыццарадаснай літаратуры Узбекістана. Чалавек, зямля, будучыня — асноўныя праблемы сучаснага прагрэсіўнага мастацтва — знаходзіць яркае самабытнае ўвасабленне ў творах узбекскіх мастакоў.

вах і будаўніцтва новага свету, у полымі Вялікай Айчыннай ваіны і ў барацьбе за мір. Уменне абдымаць зрокам і сэрцам увесь свет — паказчык духоўнай сталасці мастацтва. Вернасць перадавым нацыянальным традыцыям і камуністычнай ідэянасць робіць мастацтва Узбекістана цікавым і зразумелым для нас, беларусаў, для ўсіх савецкіх людзей.

Зямлю так блізка я не адчуваў раней.
І круціцца Зямля —
кавуны блакітны,
Па чарнаёму зорнае раллі.
Вы, людзі, мелі густ,
Бо менавіта
Яе адну ў Сусвесе абжылі.

Гэта словы паэта Мамарасула Бабаева, але паэтычны настрояжыццарадаснай літаратуры Узбекістана. Чалавек, зямля, будучыня — асноўныя праблемы сучаснага прагрэсіўнага мастацтва — знаходзіць яркае самабытнае ўвасабленне ў творах узбекскіх мастакоў.

Ва Узбекістане чалавека ў час працы вітаюць словамі: «Халмангаар — не стамляйся!» Дарагія сябры, мастакі Узбекістана і нашы беларускія мастакі, не стамляйцеся любіць і сла-

віць чалавека, які працай упрыгожвае свет, які змагаецца за будучыню планеты — камунізм. Не стамляйцеся выкарыстаць і ненавісць зло. Не стамляйцеся гаварыць праду.
Ул. КАЛЕСНІК.

Узбекскія гасці ля Кургана славы паблізу Ружан.

Нашы выданні

«На сопках Маньчжурии» — так называецца чарговая брашура, выдадзеная бібліятэчнай газетай «Голас Радзімы». Гэта аповесць, дзеянне якой адбываецца на Далёкім Усходзе летам 1945 года — ад перамогі над Германіяй да капітуляцыі Квантунскай арміі. Падзеі, што ляглі ў аснову твора, не выдуманьні. Аўтар, палкоўнік у адстаўцы Пятро Мільто, сам быў іх сведкай і ўдзельнікам.

У Маньчжурыі, якая знаходзілася ў той час пад уладай імперыялістычнай Японіі, было нямала рускіх перасяленцаў, яны жылі цэлымі вёскамі, захоўваючы звычай сваёй Радзімы. Камандаванне японскай арміі, прадчуваючы хуткае паражэнне, распрацавала правакацыйны план — забраць з рускіх вёсак моладзь і, пераагрэнушы яе ў чырвонаармейскую форму, закінуць у тыл Савецкай Арміі. Але японскае камандаванне пралічылася. У дзяцей сялян, далёкіх ад палітыкі, а часам і былых белых афіцэраў, абудзілася палітычная самасвядомасць і, атрымаўшы зброю, яны пазярнулі яе супраць ворагаў сваёй Радзімы. Перабіўшы японскіх ахоўнікаў, атрад рускай моладзі пайшоў у сопкі і, узрываючы японскія эшалоны, прымаючы баі з падраздзяленнямі, якія ішлі на фронт, ачышчаў шляхі для Савецкай Арміі.

Аб подзвігу рускай моладзі ў сопках Маньчжурыі, аб жыцці і побыце перасяленцаў, аб іх шчаслівых і хаваючых сустрэчах з перадавымі часцямі Савецкай Арміі і расказвае аповесць Пятра Мільто.

Пуцёўку ў жыццё атрымала новая электронна-вылічальная машына «Мінск-23».

Гэты разумны электронны агрэгат, створаны канструктарамі кібернетычнай тэхнікі рэспублікі, можа рашаць самае шырокае кола задач. У прамысловасці — ён незамэнны памочнік пры ўліку працы і заробатнай платы, загрузцы абсталявання, вядзенні бухгалтарскага ўліку і справаздачнасці, выкананні канструктарскіх і тэхнічных разлікаў.

У другіх галінах народнай гаспадаркі «Мінск-23» можа прымяняцца пры складанні даведнікаў, раскладаў руху транспарту, афармленні нарадаў, для аналізу збыту, рэгістрацыі заявак гандлюючых арганізацый і рашэння іншых задач.

Ад сваёй папярэдніцы «Мінск-22» новая машына адрозніваецца шэрагам пераваг. Яна апрацоўвае дзевяць інфармацый ўдвая хутчэй. Яе канструкцыя дазваляе адначасова весці работу з 64 прыстасаваннямі па ўводу інфармацыі непасрэдна з пярвічных дакументаў, без папярэдняй падрыхтоўкі перфакарт. Спецыяльнае прыстасаванне забяспечвае прыём інфармацыі з розных прадпрыемстваў раёна непасрэдна па гарадской тэлефоннай сетцы. У секунду гэта прыстасаванне прымае ад 80 да 140 алфавітна-лічбовых знакаў.

Запамінаючае прыстасаванне электронна-вылічальнай машыны «Мінск-23» можа ўмясціць 40 тысяч знакаў.

ГОВОРЯТ РАДИОСТАНЦИЯ «РОДИНА»!

Для наших читателей, слушающих передачи радиостанции «Родина», сообщаем новое, осенне-летнее расписание этих передач. Радиостанцию «Родина» слушайте ежедневно:

В СТРАНАХ ЕВРОПЫ

Среднеевропейское время	Волны (в метрах)
07.00—08.00	16, 19, 25 и 31.
15.00—16.00	13, 16, 19, 25 и 31.
19.00—20.00	16, 25 и 31.
21.00—22.00	13, 16, 19, 25 и 201.

В СТРАНАХ АМЕРИКИ

Нью-Йоркское время	Волны (в метрах)
18.30—19.30	19, 25 и 31.
21.00—22.00	19, 25 и 31.

Радиостанция «Родина» ведет передачи на русском языке, а также на многих национальных языках народов Советского Союза.

НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ:

а) ежедневно, кроме воскресенья, по среднеевропейскому времени — в 07.00—07.30 и 19.00—19.30.

по нью-Йоркскому времени — в 21.00—21.30. В эти часы радиостанция передает международное обозрение (по четвергам), еженедельное обозрение «Пульс нашей жизни» (по субботам), а также разнообразные передачи, подготовленные радиожурналистами Ленинграда, Новгорода, Калининна, Ростова, Горького, Краснодара, Ставрополя, Иркутска, Новосибирска, Хабаровска и других городов РСФСР.

б) ежедневно в 15.00—16.00, 21.00—22.00 по среднеевропейскому времени и в 18.30—19.30 по нью-Йоркскому времени.

В эти часы раз в две недели по средам — радиожурнал для молодежи «Юный патриот»,

раз в две недели по субботам — радиожурнал для женщин «Подруги», а по воскресеньям выходит радиобозрение «Отчизна». В передачах много музыки, русских и советских песен.

ПЕРЕДАЧИ НА НАЦИОНАЛЬНЫХ ЯЗЫКАХ:

	В странах Западной Европы	В странах Америки (нью-йоркское время)
На украинском (по воскресеньям)	07.00—08.00 19.00—20.00	21.00—22.00
На белорусском (по субботам)	07.30—08.00 19.30—20.00	21.30—22.00
На латышском (по понедельникам)	07.30—08.00 19.30—20.00	21.30—22.00
На эстонском (по средам)	07.30—08.00 19.30—20.00	21.30—22.00
На литовском (по пятницам)	07.30—08.00 19.30—20.00	21.30—22.00
На азербайджанском (каждый 1 и 3 вторник)	07.30—08.00 19.30—20.00	21.30—22.00
На грузинском (каждый 2 и 4 вторник)	07.30—08.00 19.30—20.00	21.30—22.00
На армянском (каждый 1 и 3 четверг)	07.30—08.00 19.30—20.00	21.30—22.00
На узбекском (каждый 2 и 4 четверг)	07.30—08.00 19.30—20.00	21.30—22.00

В программу радиостанции «Родина» включаются также передачи из Киргизии, Таджикистана, Молдавии, Адыгеи, Чечено-Ингушетии, Башкирии, Татарии, Карачаево-Черкесии, Кабардино-Балкарии, Северной Осетии, Дагестана.

Почтовый адрес радиостанции «Родина»: СССР, Москва, радиостанция «Родина», Радиостанция «Савецкая Беларусь» — БССР, Минск, Красная, 4.

АИСТЫ

Опять они над мирной пашней хлопчут о своем гнезде. Чем привлекла земля их наша? Березна прямо в борозде, речушка в голубой оправе и за туманом бор седой... Что ж дальний юг им не по нраву с природой вечной молодой? И почему без тихих этих полей широних и лугов им солнце ясное не светит на склонах дальних берегов? Милее лотосов и лилий им луг в ромашковом цвету. ...Об этом белый анст милой поет-нлеочет на лету.

Винтор ЯРКИН.
Фотоэтиюд В. Гофмана.

З ГІСТОРЫ ПАРАШУТНАГА СПОРТУ

Да нядаўняга часу амаль ніхто не ведаў аб тым, што заснавальнікамі айчыннага парашутызму з'яўляюцца браты Станіслаў і Юзэф Драўніцкія і жонка трэцяга брата Альфрэда — Вольга. Станіслаў Драўніцкі першы свой скачок з парашутом зрабіў з паветранага шара ў верасні 1891 года. Але, на жаль, трагічны выпадак заўчасна абарваў жыццё смелага і здольнага парашутыста. Гэта здарылася 15 ліпеня 1895 года ў Віцебску.

Абалонка паветранага шара, напоўненая гарачым паветрам, была гатова да пад'ёму. Калі быў дадзены старт, шар нахіліла на бок, і ў гэтую хвіліну ён зачэпіўся за слуп, што стаяў поблізу. Абалонка лопнула, адтуль паваліў дым. Паветраны шар у гэты момант дасягнуў вышыні дзесяці метраў. Парашутыст адчапіўся ад прыстасавання, за якое ўтрымліваўся, і паліцеў уніз. Да яго кінуліся глядачы, што назіралі за палётам смельчака. Сярод іх зна-

ходзіўся ўрач, але зрабіць нічога не мог. Станіслаў памёр.

Яго справу прадоўжылі Юзэф і Вольга. Шмат гадоў раз'язджалі яны па гарадах Расіі, дэманструючы свае смелыя і рызыкаўныя палёты і скачкі з парашутом. Яны падымаліся ў паветра, уладкоўваліся на трапецыі, якая прымацоўвалася да строп купала парашута. Аздзіляючыся ад абалонкі паветранага шара, выконвалі на перакладзіне розныя акрабатычныя практыкаванні. Іх смелыя выступленні заўсёды праходзілі з вялікім поспехам.

Неўзабаве па патрабаванню мужа Вольга вымушана была спыніць заняткі. Аб далейшым лёсе Юзэфа Драўніцкага вядома не многае. У 1913 годзе парашутыст пацярпеў аварыю, але працягваў займацца любімай справай. Усяго ён зрабіў каля чатырохсот скачкоў. Памёр Юзэф Маўрыкевіч Драўніцкі ў верасні 1917 года.

В. ПАЎЛІЧЭНКА.

Гавораць, самае каштоўнае, што экспартуе Аўстрыя, — гэта Венскі балет на лёдзе. Пасля паспяховай гастролі ў Маскве шасцідзесят артыстаў Айсрэвію прыбылі ў сталіцу Беларусі. Сярод іх — вядомыя майстры фігурнага катання чэмпіёны Еўропы і свету Хана Айгель, Эмі Пуцінгер, Моніка і Фелікс Хайнінгер, Алена Аўгустава і іншыя. На здымку: венскае Айсрэвію на сцэне Мінскага палаца спорту.

Фота Ул. КРУКА.

Г у м а р

Янкі ехалі праз Альпы ў турысцкім аўтобусе. Адзін з амерыканцаў спытаў шафера:

— Можна скажаце, адкуль узяліся гэтыя велізарныя скалы?

— Яны трапілі сюды разам з глетчэрамі, — адказаў шафер.

— А куды ж зніклі глетчэры? — дапытваўся амерыканец.

— Яны пайшлі за новымі скаламі.

— Дзякую, — задаволена прамармытаў амерыканец і дастаў запісную кніжку.

* * *

Папулярны італьянскі кінартыст Альберта Сордзі славіцца дасціпнасцю.

— Як ты думаеш, — спытаў у яго аднойчы сябра, — колькі, як мінімум, павінен зарабляць чалавек, які хоча жаніцца?

— Утрая больш! — адказаў артыст.

* * *

Да Альберта Сордзі праз натоўп маладзенькіх прыхільніц яго таленту прабралася старая жанчына.

— Сінбэр Сордзі, ці не маг-

лі б вы даць аўтограф таксама і пажылой жанчыне?

— Ахвотна, — адказаў Сордзі, вядомы не толькі дасціпнасцю, але і ветлівасцю. — Але дзе ж яна?

* * *

— Чым растлумачыць, што ты пасля жанітвы кінуў займацца нумізматкай?

— Зараз я заняты пошукамі сучасных манет.

* * *

— Сэр, дазвольце выказаць вам сваё спачуванне. Я чуў, што ваша жонка збегла з вашым лакеем.

— Дробязь. Я ўсё роўна збіраўся яго звольніць.

* * *

Афішэнт прыносіць адбіўную катлету, прытрымліваючы яе пальцамі. Госць незадаволена пытае:

— Ці нельга зняць палец з майёй катлеты?

— Няўжо, сэр, вам хочацца, каб я ўпусціў адбіўную ў трэці раз?

* * *

Як вядома, каталіцкія свяшчэннікі не маюць права жаніцца.

— Як ты думаеш, — пытае адзін свяшчэннік у другога, — дажывём мы да тых дзён, калі забарона будзе знята?

— Мы наўрад ці дажывём, але дзеці нашы напэўна дажывуць.

РЭДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК,

ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77.

ТЭЛЕФОНЫ: 6-19-31, 6-97-92,

6-18-88, 3-15-15.